

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 3242
Tarih: 30.04.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İşçi sınıfının tarihindeki en büyük katliamlardan biri olan 1 Mayıs 1977 katliamı tarihin bilinmezliğine havale edilen yakın dönem katliamlardan birisidir. 1 Mayıs 1977’de Taksim meydanında yaşanan acı olayın üzerinden 36 yıl geçti ve olay halen aydınlatılabilmiş değil. Olayın aydınlatılması kanlı bir tarih ve hakikatlerle yüzleşmek açısından da elzem bir durum teşkil etmektedir. Söz konusu olayın bütün boyutlarıyla araştırılması hali hazırda yürümekte olan “Barış ve Demokratik Çözüm Süreci”ne de büyük bir katkı sunacaktır. Karanlıkta kalan bu katliama Meclis’in ışık tutmasını sağlamak amacıyla Anayasa’nın 98. ve içtüzüğün 104 ve 105. maddeleri gereğince “Meclis Araştırması” açılmasını saygılarımla arz ederim.

İdris BALUKEN

BDP Grup Başkanvekili

Bingöl Milletvekili

GEREKÇE

Uluslararası işçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayıs'ın, 50 yıllık aradan sonra, Türkiye'de 1976 yılında yüz binlerce kişinin katıldığı kitlesel bir gösteriyle kutlanması egemenleri oldukça rahatsız etmişti. Daha kapsamlı ve daha örgütlü 1 Mayıs için DİSK, 22 Nisan günü yaptığı açıklamada 1 Mayıs'a katılacak örgütleri ve atılacak sloganları ilan ediyor ve 20 bin DİSK görevlisinin güvenlik için hazır olduğunu duyuruyordu. DİSK'in hummalı çalışmasına karşılık özellikle o dönemde bir kısım medyanın provokatif yaklaşımı gözden kaçmıyordu. 20 Nisan gününün Ortadoğu gazetesi "Sol 1 Mayıs'ta Halkı Galeyna Getirmek İstiyor" şeklinde manşet atmıştı. 1 Mayıs gününün Tercüman'ında ise bir köşe yazarı "Arabalar tahrip edilecek, inşallah aldanırız ama, kanlar akacak. Çeşitli solcu gruplar arasında slogan kavgasıdır bu" diye yazıyordu. 30 Nisan tarihli Bayrak gazetesinin manşeti de, "DİSK ve Maocu Gruplar arasında çatışma bekleniyor!" şeklindeydi.

Yapılanlar sadece yayınlarla sınırlı kalmıyordu. 1 Mayıs afişleri asılırken 18 Nisan gecesi Kocamustafapaşa'da öldürülen Sadık Canaslan adlı öğrencinin sol içi çatışmada vurulduğu söylentileri yayılmıştı; fakat bu kez 28 Nisan sabahı İzmir'de yapılan afişlemelerde İdris Türkoğlu adlı bir başka öğrenci öldürülürken aynı iddialar öne sürülmüştü.

1 Mayıs 1977 sabahı Türkiye'nin her tarafından gelen işçiler, memurlar ve bayramı kutlamak isteyen bütün devrimci-yurtsever çevreler büyük bir coşku ve disiplinle Taksim 1 Mayıs Meydanı'na akın ettiler. Kortejler eşliğinde meydana giriş yapan kitleler saatler 19:00'u gösteriyor olmasına rağmen özellikle Anadolu'dan gelen kortejler alana girememiştir henüz. Disk Genel Başkanı Kemal Türkler konuşmasını tamamlamak üzereyken ilk silah sesi o an duyulur. Daha sonra alana hâkim noktalardan kitlelerin üzerine kurşun yağmaya başlar. İlk silah sular İdareci üzerinden olur. Ateş açılan noktalardan bir diğeri olan Pamuk Eczanesi'nin üst katında ise tabancalar ve mermi kovanları bulunacaktı. Alanın tarandığı bir başka merkez de Inter Continental Oteli'ydı. Daha sonra otelin beşinci ile altıncı katının camlarında içeriden atılmış kurşunların delikleri görülecekti.

Tüm bunların yanı sıra, dikkat çeken bir başka grup ise, ellerindeki çantaları bir an bile yere bırakmayan ve o gece uçakla ülkeyi terk eden 8-10 kişilik Amerikalıydı.

Son derece açık olan şey, ateşin kalabalığı kürsüye doğru sıkıştırarak panik yaratma amacıydı. Panzerler kitleyi sıkıştırıyor ve insanları en dar yokuşa, Inter Continental Oteli ile Pamuk Eczanesi arasında kalan Kazancı Yokuşu'na doğru yöneltiyordu. Olaylar başlamadan az önce Kazancı yokuşu başına park edilen mavi renkli bir Fiat kamyonet ve yerlerde rastgele duran

tekerlekli el arabaları Kazancı'ya iniş ve çıkışı engelliyorlardı. Sel halinde akan insanlar kamyonetin iki yanından ve el arabalarının üzerinden geçerek Kazancı Yokuşu'ndan aşağıya doğru kaçmaya çalışıyorlardı. Tam bu sırada yokuşun biraz aşağısındaki garajdan çıkan beyaz renkli bir Renault uzun menzilli silahlarla kitleyi tarayacaktı.

Sonuçta o gün Taksim Alanı'nda 126 kişi yaralanmış, 34 kişi de yaşamını yitirmişti. Ölümlerin 28'i ezilmeler sonucu meydana gelmişti. Yalnızca 25 kişi Kazancı Yokuşu'nda ezilerek Meral Özkol ise panzer altında kalarak yaşamını yitirmişti. Olayda 2000'e yakın mermi atıldığı saptanmış, buna karşın yalnızca 5 kişi kurşun yarası nedeniyle ölmüştü.

1 Mayıs 1977 katliamı Türkiye'de bir dönüm noktası teşkil etmektedir. Toplumsal muhalefetin büyüüp geliştiği bir dönemde üstelik 5 Haziran genel seçimler öncesine denk gelmesi "toplumsal muhalefetin geriletilmesinde, sindirilmesinde, gayrimeşrulaştırılmasında son derece etkili olan bir travma" olarak kayıtlara geçmiştir. Dönemin atanmış ve seçilmiş sorumlularının, İçişleri-Emniyet-İstihbarat bürokrasisinin ve paralegal iç harp örgütlenmesinin sorgulanmasını talep etmek ve sorumluları açığa çıkartmak "kanlı 1 Mayıs'ta niçin kan döküldüğünün, kimin kan döktüğünün adını koymak "Demokratik Çözüm ve Barış Süreci'nin selameti için elzemdir.

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI**

Sayı: 405

30.06.2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

BDP Grubu adına verilen tüm Meclis Araştırma Önergelerini üstleniyoruz.
Gereğini arz ederim.

İdris BALUKEN
Bingöl Milletvekili
HDP Grup Başkanvekili

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR